

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

**ULKOPOLIITTISEN INSTITUUTIN TOIMINTA – JA
TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2016 - 2019**

1. Viraston tehtävä ja toiminnan yleiset tavoitteet

Ulkopoliittinen instituutti on eduskunnan yhteydessä toimiva riippumaton julkinen tutkimuslaitos, joka tuottaa poliittisessa päätöksenteossa hyödylliseksi koettua korkeatasoista tutkimusta sekä innovatiivisia ratkaisumalleja kansainväliseen politiikkaan ja Euroopan unioniin liittyvistä kysymyksistä. Instituutin työ syventää julkista keskustelua ja on tiedeyhteisön kannalta hyödyllistä. Vaikuttavuuden ja lisäarvon tuottamisen kannalta on keskeistä, että instituutin tutkimus täyttää kansainväliset laatukriteerit ja tuloksista viestitään tehokkaasti eri kohderyhmille.

Instituutin tavoitteena on yhdistää akateeminen ja politiikkarelevantti tutkimus. Instituutilla on vahva analyttinen osaaminen valikoiduilla tutkimusaloilla, joilla on erityistä merkitystä Suomelle ja Euroopan unionille.

Upin tutkimusohjelma laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan nyt käynnissä olevan ohjelman tullessa päätökseensä vuoden 2016 myötä. Sen toteuttamistapana on kolmen tutkimusohjelman rakenne. Niiden aiheina ovat Euroopan unioni, erityisesti sen ulkosuhteiden, poliittisen järjestelmän ja suurten kehityslinjojen tutkimus; Euroopan unionin itäinen naapurusto ja Venäjä sekä globaali turvallisuus. Tutkimusohjelman rakenne ja sisällölliset painopisteet arvioidaan vuoden 2016 aikana seuraavaa, vuonna 2017 käynnistyvää kolmivuotiskautta silmälläpitäen.

Lisäksi instituutti on käynnistänyt pienen määrän tutkimusohjelmat poikkileikkaavia tutkimusprojekteja, joista yksi liittyy erityisesti Suomen ulkopolitiikan tutkimukseen. Tutkimusohjelmaan voidaan myös kesken ohjelmakauden resursseja uudelleen kohdentamalla liittää pienempiä tutkimushankkeita uusista aiheista, mikäli erityistä tarvetta siihen ilmenee. Tutkimuksensa vahvistamiseksi instituutti hakee ulkopuolista tutkimusrahoitusta kotimaisista ja ulkomaisista tutkimusrahoituslähteistä. Ulkoisen rahoituksen tasoa pyritään suunnittelukaudella kasvattamaan aiempien vuosien noin puolen miljoonan euron tasosta.

2. Toimintaympäristön muutokset

Globaalin politiikan ja talouden muutostrendit vaikuttavat Suomen kansainväliseen toimintaympäristöön. Globalisaatio muokkaa valtarakenteita ja tuottaa uudenlaisia keskinäisriippuvuuksia. Laajentuvan globaalien agendan hallitsemiseksi tarvittavien instituutioiden rakentaminen etenee kangerrellen. Valtioiden välinen valta-asetelma on muutoksessa: vahvojen valtioiden määrä kasvaa ja valtajärjestelmän maantieteellinen painopiste on yhtäältä siirtynyt pois Euroopasta Aasian ja Tyynenmeren alueelle. Toisaalta Venäjän omaksuma autoritääriäinen poliittinen järjestelmä ja siihen nojaava suurvaltapoliittikka tuottaa vahvistuvan jakolinjan Eurooppaan. Jakolinja heijastelee myös liberaalin maailmanjärjestyksen globaalimpaa murrosta. Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa konfliktit muuttavat muotoaan ja alueen poliittinen ja taloudellinen vakaumus on hyvin hauras. Syyrian sisällissota ja ISIL-järjestön toiminta Syyriassa ja Irakissa ovat synnyttäneet Eurooppaan kohdistuvan ennennäkemättömän pakolaisaallon, joka tuo omat haasteensa EU:lle ja sen jäsenmaille.

Ulkopoliittisen instituutin tutkimusohjelmassa globaalien trendien jäsentely yhdistyy alueellisen poliittisen ja taloudellisen toimintaympäristön tutkimukseen. Kaikki tutkimus on viime kädessä palautettavissa Suomea ja sen lähiympäristöä sekä Euroopan unionia koskevien muutostrendien arviointiin.

Kolmivuotiskaudelle 2014 - 16 luotu kolmen tutkimusohjelman rakenne on palvellut hyvin Upiin yleisiä päämääriä. Upiin yleisen tutkimusohjelman mielekäs jäsentely ja tutkimustyön johdettavuus toimivat johtotähtinä myös uutta tutkimusohjelmaa organisoitaessa. Globaalien turvallisuuden tutkimusohjelmassa laajamittaisia keskinäisriippuvuuksia ja globaaleja virtoja tarkastellaan suurvaltapoliittisten valtarakenteiden ja globaalien hallintajärjestelmien rinnalla. Vuodesta 2013 alkaen USA:n globaalia taloudellista ja poliittista roolia koskeva tutkimus on eriytynyt ohjelmasta omaksi kokonaisuudekseen sille myönnetyn vahvan ja pidempiaikaisen ulkopuolisen rahoituksen (Jane ja Aatos Erkon säätiö) turvin. USA:n ulkopoliittikan ja globaalien roolin tuntemusta syvennetään tutkimuksen, tutkijanvaihto-ohjelman ja kansainvälisen verkostoitumisen avulla. Samalla instituutin Kiina-asiantuntemusta kehitetään ja syvennetään edelleen. Arktisen politiikan tutkimus on kolmas alueellinen tutkimusteema, jonka puitteissa Globaalien turvallisuuden tutkimusohjelma profiloituu kansainvälisesti. Kunkin mainitun teeman puitteissa Upiin luodaan tutkimus- ja asiantuntijapäätömaa yhä tiiviimmässä kansainvälisessä vuorovaikutuksessa alan keskeisten kansainvälisten tutkimuslaitosten kanssa.

Globaali muutos ja keskinäisriippuvuudet korostuvat myös Upin EU-tutkimusohjelmassa, jossa EU:ta lähestytään aiempaa vahvemmin laajemmassa globaalissa kontekstissa. EU:n ulkosuhteiden poliittisen dynamiikan ja hallinnon ohella tutkitaan globaalien valta-asetelman muutoksen vaikutuksia yhtä hyvin unionin talouteen kuin politiikkaan. Tästä näkökulmasta lähestytään myös unionin suuria kehitystrendejä sekä sen sisäisen poliittisen järjestelmän kehitystä. Unionin ulkosuhdetutkimuksen painopistealueet, unionin suhteet Venäjään ja itäisen kumppanuuden maihin samoin kuin eteläisiin naapureihin ja Lähi-itään muodostavat yhtymäkohdan suhteessa Upin kahteen muuhun tutkimusohjelmaan. Ohjelmat yhdistäviin teemoihin lukeutuu myös unionin turvallisuus- ja puolustuspolitiikka, jonka kehitystä arvioidaan laajemmassa eurooppalaisessa kontekstissa. Pohjoismaista yhteistyötä ja vuorovaikutusta tarkastellaan yhtä hyvin EU:n puitteissa kuin yleisemminkin.

EU:n itäisen naapuruston ja Venäjän tutkimus lähestyy yhtäältä aluetta laajemmassa kontekstissa mutta kartoittaa toisaalta tiiviisti Venäjän sisäisestä politiikasta ja hallinnosta ponnistavien kehityskulkujen vaikutuksia maan ulkopolitiikkaan ja alueelliseen rooliin. Venäjän ulko- ja turvallisuuspolitiikka, ja siinä vahvistuvan geopoliittisen ulottuvuuden heijastuminen Venäjän globaaliin ja alueelliseen politiikkaan sekä suhteeseen Euroopan unionin, painottuu tutkimusaiheena tulevina vuosina.

Venäjän ja EU:n yhteisten naapurien, Ukrainan, Georgian, Valko-Venäjän ja Moldovan poliittinen kehitys on ollut epäjohdonmukaista ja heikosti ennakoitavaa. Alueen poliittinen kehitys ja siihen vaikuttavat tekijät, samoin kuin alueen suhde sekä EU:hun että Venäjään, muodostaa erään Upin tutkimuksen painopistealueista, joilla instituutti pyrkii profiloitumaan myös kansainvälisesti mm. kilpailtua kansainvälistä tutkimusrahoitusta hankkimalla ja vahvistamalla kansainvälistä näkyvyyttään muutoin.

Arktisten alueiden politiikka, ja sen globaalit ja alueelliset kytkennät, muodostavat kaikille kolmelle tutkimusohjelmalle yhteisen tutkimuskentän. Arktisen tutkimuksen mahdollisuuksia vahvistetaan pidempikestoisen ulkopuolisen tutkimusrahoituksen turvin.

Toimintaympäristön kokonaisvaltainen murros luo haasteita Upin tutkimustoiminnalle. Tutkijoilta edellytetään kykyä akateemisen perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen harjoittamiseen samanaikaisesti. Poliittikan ja talouden korostuneet keskinäisriippuvuudet puolestaan edellyttävät kykyä operoida monitieteisten lähestymistapojen kanssa. Nopeat muutokset toimintaympäristössä vaativat tutkimusohjelmalta joustavuutta ja mahdollisuutta ottaa pikaisesti haltuun uusia teemoja. Mainittuihin haasteisiin vastaamiseksi Upin on kyettävä hankkimaan kansainvälisesti ansioituneita ja kokeneita ammattitutkijoita, joilla on hyvät verkostot ja jotka ovat uskottavia hakijoita ulkopuolisia tutkimusvaroja koskevassa kilpailussa. Lisäksi instituutin pitää vahvistaa tutkimus- ja tutkijanvaihtoyhteistyötä niin kotimaisten kuin kansainvälisten kumppanien kanssa.

3. Toiminnan kehittämisen painopisteet

- Strategisia kumppanuuksia rakennetaan alan johtavien tutkimuslaitosten kanssa Suomessa ja kansainvälisesti
- Ulkopoliittinen instituutti reagoi joustavasti, ennakoivasti ja tehokkaasti eri sidosryhmien ja kansalaisyhteiskunnan tiedontarpeisiin
- Ulkopoliittinen instituutti kasvattaa osaamistaan ja rahoituspohjaansa solmimalla tutkimussopimuksia sekä toimimalla aktiivisesti tutkijavaihdon ja –vierailujen puitteissa
- Ulkopoliittisen instituutin työkuulttuuri on kansainvälinen, avoin, innovatiivinen ja kannustava
- Tiedonvälittämisen ja viestinnän keinovalikoimaa sekä vaikuttavuutta kehitetään edelleen ottaen huomioon tutkimusyhteisö, poliittiset päätöksentekijät ja kansalaiskeskustelu

4. Resurssit

4.1 Talousarviomääräraha ja muu rahoitus

Ulkopoliittisen instituutin toiminnan perusrahoitukseen on varattu n. 3,4 M euron nettomääräraha valtion talousarvion eduskunnan pääluokkaan, jonka lisäksi toimintaa rahoitetaan joiltakin osin myös valtion talousarvion ulkopuolisista rahoituslähteistä. Aikaisemmilta vuosilta säästynyttä talousarviorahaa (ns. siirtyvää erää) Upilla on edelleen kertaluontoisesti käytettävänä.

Yleisen taloustilanteen ja tiukan määrärahatilanteen huomioiden, alkavalle ohjelmakaudelle (2017 - 2019) ja TTS - suunnittelukaudelle on tavoitteena pitää talousarviorahoitteinen tutkijapaikkamäärä nykyisellä tasolla (18 paikkaa).

Instituutin tavoitteena uudelle ohjelmakaudelle 2017 – 2019 on edelleen osallistua kansainvälisiin ja kansallisiin rahoitushakuihin sekä yksin että osana laajempia tutkimuskonsortioita. Upin hallituksen hyväksymän ulkoisen rahoituksen strategian mukaisesti pyritään vuosittain olemaan mukana yhdessä tai kahdessa laajemmassa monivuotisessa hankkeessa, josta vähintään yksi nojaisi vahvasti kansainväliseen rahoituslähteeseen ja yhteistyöhön. Näiden lisäksi Upissa toteutetaan pienempiä, maksimissaan vuoden kestäviä hankkeita, joissa rahoituslähteenä on yleensä joku kansallinen taho (esim. säätiörahoitus tai muu kilpailtu tutkimusrahoitus). Näiden lisäksi tavoitteena on, että Upissa olisi jatkuvasti käynnissä vähintään yksi Suomen akatemian rahoittama hanke. Rahoitusta pyritään hakemaan suunnitelmallisesti ottamalla huomioon tutkimushankkeiden sisällöllisten teemojen lisäksi myös Upin toimitilojen ja hallinnollisen kapasiteetin asettamat rajat.

4.1.1 Siirtyvä erä

Aikaisempien vuosien ylijäämistä koostuva siirtyvä erä pienentyy jonkin verran vuodelle 2016, ollen n. 390 000 euroa. Kun kaikki 18 tutkijanpaikkaa ovat täytettyinä, on alijäämän vuosittainen määrä noin 70 000 - 90 000 euroa. Siirtyvä erä vähenisi tässä tapauksessa tasaisesti vuosittain suunnittelukauden loppua kohden ja 2019 alussa sitä olisi jäljellä n. 200 000 euroa. Lyhyellä aikavälillä siirtyvän erän tasoon vaikuttavat mm. virkavapaudet sekä kertaluonteiset investoinnit.

4.1.2 Maksullisen toiminnan tulot ja ulkoinen hankerahoitus

Upilla on maksullista toimintaa n. 60 000 euron edestä, joka koostuu pääasiassa julkaisutuloista. Vuosittain on tuloutettu myös n. 35 000 euroa kustannusten korvauksia, jotka syntyvät pääasiassa tieteellisten konferenssien kutsujatahojen korvaamista matkakuluista.

Jane ja Aatos Erkon säätiön tuella rahoitettu Yhdysvaltain politiikan tutkimukseen keskittyvä hanke jatkuu ainakin vuonna 2016 ja mahdollisesti myös sen jälkeen. Tämän lisäksi kilpaillaan myös muista monivuotisista rahoituksista, jotka säilyttäisivät ulkoisen rahoituksen nykyisen hyvän tason myös suunnittelukauden lopulla. Vuosina 2016 - 2018 Upi koordinoi Pohjoismaisen ministerineuvoston rahoittamaa pohjoismaisten Ulkopoliittisten instituuttien tutkijavaihto-ohjelmaa.

Ulkoisen rahoituksen hankkeita varten rekrytoidaan pääsääntöisesti talon ulkopuolelta projektitutkijoita, jotka saavat koko palkkansa hankkeesta. Sivulla 7 olevassa määrärahalaskelmassa on eri vuosille jaksotettujen tulojen lisäksi ulkoisen rahoituksen menopuolelle otettu huomioon tutkijoiden palkkamenot ja muut rahoittajien hyväksymät suorat kulut kuten matkakulut.

4.1.3 Muut muutokset tuloissa ja menoissa

Upi on pyrkinyt parantamaan jatkuvasti taloudellisuuttaan niissä kohdin kuin se on mahdollista ja tällä tullaan mahdollisuuksien mukaan kattamaan suunnittelukaudella mm. vuokrien sekä palvelujen ostojen kustannustason nousu. Palkkojen VES / TES - korotukset toivotaan otettavaksi huomioon tulevisissa talousarvioissa.

Suunnittelukaudella tullaan uusimaan Upin ulkoiset nettisivut, joiden suunnittelu ja toteutus uudelle tekniselle alustalle on viraston budjettiin nähden merkittävä kustannuserä. Uudistus on nettisivujen toimivuuden, käytettävyyden (mm. mobiililaitteet) ja tietoturvallisuuden vuoksi välttämätön.

Vuonna 2015 alkanut talous – ja henkilöstöhallinnon yhteisen tietojärjestelmän (Kieku) käyttöönottohanke (suunniteltu käyttöönottovuosi 2016) aiheuttaa näillä näkymin sekä kertaluonteisia lisämenoja käyttöönottovaiheessa että kohoavia tietojärjestelmäkuluja suhteessa nykyisiin järjestelmiin.

4.2 Määrärahalaskelma

Bruttomenoihin vuosina 2016 – 2019 vaikuttavat eniten täytettyjen tutkijapaikkojen määrä ja ulkoisen rahoituksen määrän vuosittainen vaihtelu – toiminnan muiden perusmenojen pysyessä suhteellisen muuttumattomina. Perusmenojen vakaus pyritään turvaamaan taloudellisuuden jatkuvalla parantamisella. Vuoden 2016 talousarvioon myönnetty 3 413 000 euron määrärahan nettomäärän taso yhdessä siirtyvän erän kanssa (korjattuna kompensatiolla palkkojen VES/TES korotuksiin) riittänee viraston toiminnan perusrahoitukseen suunnittelukaudelle 2016 - 2019.

Alla on suunnittelukauden 2016 - 2019 määrärahalaskelma vuoden 2016 hintatasossa:

Ulkopoliittisen instituutin tulot ja menot 2014-2019	2014 Tilinpäätös	2015 Tot.ennuste	2016 TAE	2017 TTS	2018 TTS	2019 TTS
Toimintamenot						
Palkkamenot	2 559 004	2 780 000	2 731 000	2 750 000	2 750 000	2 750 000
Muut toimintamenot	1 322 238	1 320 000	1 269 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Bruttomenot	3 881 242	4 100 000	4 000 000	4 050 000	4 050 000	4 050 000
Bruttotulot	567 614	680 000	587 000	570 000	570 000	570 000
Siirtävä erää jäljellä vuoden alussa	435 180	459 552	390 000	323 000	256 000	189 000
Nettomenot	3 313 628	3 420 000	3 413 000	3 480 000	3 480 000	3 480 000
Arvonlisäveromenot (21.30.29)	196 676	197 000	195 000	200 000	200 000	200 000
Netto- ja alv-menot yhteensä	3 510 304	3 617 000	3 608 000	3 680 000	3 680 000	3 680 000

4.3 Henkilöstö

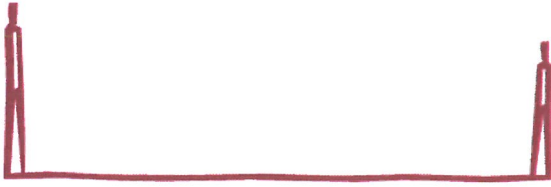
Instituutilla on suunnittelukauden alussa käytössään talousarviorahalla palkattua henkilöstöä yhteensä 38 henkilötyövuotta, joista tutkimukseen kohdentuu n. 21 henkilötyövuotta (18 tutkijaa + 3 ohjelmanjohtajaa). Upissa työskentelee tutkijoiden lisäksi hallintohenkilöstöä, tutkimuksen tukihenkilöstöä, viestintä – ja informaatioalan henkilöstöä sekä henkilöitä, jotka ovat vastuussa seminaarien järjestelyistä. Nykyisen määrärahan puitteissa mahdollisuuksia muun henkilöstön lisäämiseen ei ole, mutta varsinkin seminaarien järjestämiseen ja viestintään liittyvät tehtävät ovat jatkuvasti lisääntyneet sitä mukaa kun Upin koko ja merkitys tiedontuottajana on kasvanut.

Tutkijoiden palkkataso ei ole kaikilta osiltaan kilpailukykyinen verrattuna muihin tutkimuslaitoksiin Suomessa ja ulkomailla. Nykyisessä määrärahatilanteessa palkkojen nostaminen ilman lisämäärärahaa ei ole mahdollista ilman, että sillä olisi vaikutuksia tutkijapaikkojen määrään.

Vuoden 2016 talousarviossa tavoitteena oli 18 tutkijanpaikan rahoittaminen talousarviorahalla ja sama määrä on asetettu htv - tavoitteeksi tutkijoiden osalta myös vuosille 2016 - 2019. Upin muun henkilökunnan määrä pidetään suunnittelukaudella ennallaan.

Ulkopoliittisen instituutin henkilötyövuodet vuosina 2014-2019	2014 Toteuma	2015 Toteuma	2016 Arvio	2017 TTS	2018 TTS	2019 TTS
HTV-määrä talousarviorahoituksella	39,08	40,13	38	38	38	38
HTV-määrä ulkopuolisella rahoituksella	3,47	5,74	4,50	4,50	4,50	4,50
Yhteensä	42,55	45,86	42,50	42,50	42,50	42,50

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Helsingissä 15.1.2016

Teija Tiilikainen
Johtaja

Helena Lehtovirta
Hallintojohtaja